

האיחוד

עלון לשבת קודש

בס"ד

לע"נ יוסף בן אליה וחממה ז"ל לבית גיאת

לע"נ משה בן זילפה ואליאס ז"ל לבית חיימי

נושא השבוע: לקראת פסח (א)

ההפטרה: "וישלח אחאב" (מלכים א, יח)

פרשת כי תשא

"זה יתנו כל העובר על הפקודים מוציאת השקל..." (ל, יד)

מדוע צויתנו התורה לתת רק מחצית השקל ולא שקל שלם?

ללמדנו שאין אדם שלם ולא יהודי שלם עד שיהיה שותף עם חברו יחד, בצוותא, באהבה ואחרונה. ולא עוד אף הפשוט שבפשוטים בכוחו להשלים את הגדול שבגדולים.

גם בחג הפסח אנו חווים את האחדות, כאשר יושבים כל בני המשפחה יחד בליל הסדר כשדלת הבית פתוחה לכל נצרך בבחינת "כל דכפין יתא ויכול", אוכלים בצוואת את אותו "הלחם" שהיא המצה שנקראת מצת האמונה ואין אחדות גדולה מזו.

"ושמרו בני ישראל את השלבת לעשות את השלבת לדורותם ברית עולם" (לא, טז)

מובא בזוהר הקדוש: "מעולם לא זזה שכינה מישראל בשבתות וימים טובים".

לכן מצוים אנו "לעשות" את השבת הינו למלא את השבתות והחגים בתוכן של קדושה ומנוחה קרי בלבוש נאה ומיוחד, במאכלים מיוחדים, תפילה מיוחדת, לומר דברי תורה ולקדש שמו יתברך "לדורותם"- שישמרו השבתות והמועדים לדורות.

"אלוהי מסכה לא תעשה לך את זוג המצות תשמור שלבעת ימים תאכל מצות" (לז, יז)

ז"ה) ולכאורה מה הסמיכות בין איסור עבודה זרה לקיום חג הפסח?

ללמדנו כי לפעמים מרוב הקפדה על חומרות בפסח וטורח העבודה מגיעים לכלל כעס, ואמרו חז"ל כל הכועס כאילו עובד עבודה זרה, לכן רמזה התורה מוטב שלא תעשה כל מיני חומרות וקפידות בנושא הנקיון שיגרמו לך להגיע לכעס.

בזכות חבילת מצה שמורה

בימים שלפני חג הפסח עסוקים רבים משלוחי חב"ד בהוראת

הרבי מליובאוויטש בחלוקת מצה שמורה להמוני יהודים וסיפורים רבים

מתגלגלים על השפעתם הרוחנית של המצות הללו בהחייאת הניצוץ היהודי מעבר לעצם הזיכוי במצווה, מספר הרה"ח יוסף הלוי ויינברג:

החניה בדאקאר שבדרום אפריקה הלכה והתמשכה. המטוס כבר ניצב על המסלול יותר מהזמן הדרוש כדי להצטייד בדלק, לפתע הודיע הדייל כי קרתה תקלה והם נאלצים לחנות במקום יומיים. ברגע הראשון הייתי נבוך מאוד, תוכנית המסע שלי היתה מתוכננת לפרטי פרטים, ועכשיו הכל נדחה. ואז נזכרתי בדבריו של הרבי...

ימים אחדים קודם לכן חזרתי משליחות אחרת וכשנכנסתי למסור לרבי דו"ח, הוא שאל אותי על סדר הנסיעות ממקום למקום באפריקה והתעניין האם מוכרח אני לעבור במהירות ממרכז

העלון מוקדש לרפואת חיים משה בן סעידה ולחזרה בתשובה של משפ' מלכה הי"ו

הזמנים ע"פ לוח "אור החיים" של אופק ת"א * נא לא לעיין בזמן התפילה * סוף זמן ק"ש 8:24-8:19

כניסת שבת: 5:20 יציאת שבת: 6:12 יציאת שבת: 6:51

ואומרים תהלים וקדיש, אבל המנהג שאין אומרים צידוק הדין [מ"מ הנהגים לאומרו אין צורך להעיר להם] [חז"ע אכלות ח"א עמ' 36]. מ"מ לא עולים לבית הקברות בחול המועד (גשך החיים ח"א פרט כט).

ד. מת שנפטר ל"ע בחודש ניסן, אין מספידין אותו (לפי שהוא חודש שמחה) אלא אם כן היה הנפטר תלמיד חכם (שו"ע סי' תכ"ט ס"ב וזכ"ח סק"ל). מ"מ גם בנפטר שאינו תלמיד חכם המנהג לומר דברי תורה לע"נ ולעורר את העם לתשובה (תורת מועדים).

ה. אסור להתענות תענית ציבור בחודש ניסן, אבל מותר להתענות תענית יחיד. ולכן מותר להתענות ביום פטירת אביו או אימו, (אע"פ שתענית זו היא רק מנהג ולא חובה). מ"מ אסור להתענות ביום ראש חודש ניסן או בשבעת ימי הפסח, ויש להחמיר שלא להתענות גם באיסורו חג של פסח. ומנהגנו שאין חתן וכלה מתענים ביום חופתם (שו"ע ס"ב ס"ב כ"ז, יב"א ח"ג סי' א' אות 1).

ו. כל אדם צריך לתת למגבית "קמחא דפסחא" שבעירו, כדי לאפשר גם לעניים לקנות מצות ויין. [אם הוא גר בעיר 30 יום ואם כוונתו להשתקע חייב מיד] [משנ"ב ס"ק ה, עיין שו"ע יור"ד סי' כט ס"ה]. ושיעור הנתינה הוא כפי הראוי לו, ומי שמשמט מלתת ח"ו עוון הוא בידו (כ"ה ס"ק טז). וברמב"ם ובזוהר הקדוש הפליגו ברעתו ועונשו (פסח כהלכה סי' א ס"ג).

ז. מנהג טוב לקרוא מחומש או מסידור החל מר"ח ניסן את "פרשת הנשיאים" (הכתובה בפרשת נשא) כל יום את הנשיא שלו, וביום י"ג בניסן קוראים מתחילת פרשת בהעלותך עד "כן עשה את המנורה" (חז"ע פסח עמ' ג).

הלכות הכנת הבית לפסח

א. מנהג ישראל קדושים לסייד את הבית לקראת הפסח, ויש לזה טעם בהלכה (שו"ת תורה לשמה סי' תקט) ומי שאינו מסייד את ביתו, טוב שיבדוק את קירות המטבח ופינת האוכל אם דבוק שם חמץ, ובפרט בפינה שעומד שם התנור והגז (והחלון שלידו) ששם קרוב לודאי שיש שומן חמץ וטוב לנקותו (ד. ע. ועיין שו"ע סי' תמז ס"ו ומשנ"ב סי' תגל ס"ק כ).

ב. טוב לנקות היטב (מצידם החיצוני) את חוטי החשמל של המכשירים במטבח כגון: התנור, המקרר וכו', לפי שמצוי שם חמץ (או לכלוכי חמץ). יש לבדוק ולנקות היטב את בקבוקי היין ובפרט את אלו שהגיעו במשלוחי המנות, את סלי הקניות שבבית, מכשיר הטלפון שבמטבח, צעצועי הילדים, העגלות ותיקי ביה"ס. ומה שאי אפשר לנקות יש להצניעו עד אחרי הפסח.

ג. יש לנקות היטב את כסאות המטבח וכסאות חדר האוכל, יש לבדוק בחריצי הכורסאות והספות, וכן יש לבדוק בארונות החשמל והגז, בכיסאות הרכב וכן בכל ארונות הבית [וארונות הספרים] ובפרט שיש ילדים קטנים (שעשויים להסתיר לחם בכל מקום!) ולבדוק את סידורי הפרחים שאין שם שעורה שהחמיצה וכו'.

ד. אם ישנם פירורי חמץ הנראים לעין אך אי אפשר להוציאם [מפני שהם בעומק] יש לנסות עם שואב אבק, ואם זה אינו עוזר, יבטלו בשעת אמירת "כל חמירא" (עיין שו"ע סי' תמז סעי' ח משנ"ב

ס"ק לו). ואם יש שם חזית חמץ יכסו את המקום עד לאחר הפסח (ש"ס ס"א).

ה. ארונות של כלים או של אוכל קר, יש לנקות היטב בכל הפינות שלא יישאר עליהם שום חמץ בעין (ס' הגעלת כלים לפסח סי' ערך ארונות) וכן ארונות של הספרים יש לבדוקם (ס').

ו. הספרים עצמם אין צורך לבדוקם (שו"ת אור לציון ח"א סי' ל"ב, חז"ע עמ' לז) אבל ספרים שמביאים לשולחן בפסח והשתמשו בהם במשך השנה, כגון: מחזור לשלוש רגלים או ספרי פ"ש יש לבדוקם, שיש חשש שמא יפלו פירורי חמץ לאוכל בפסח (אור לציון ח"ג פ"ז ס"ו). זמירונים של שבת וברכונים וכיוצא ב"א אי אפשר לנקותם ויש להצניעם עד לאחר הפסח (תורת מועדים פ"ז אות ס).

ז. יש לבדוק בכיסי הבגדים ובמיוחד בכיסי הילדים פן נשאר שם חמץ (חז"ע עמ' 36) [ואינו צריך לבדוקם שוב בליל יד לאור הנח] ובגדים מכובסים אינם צריכים בדיקה [כי אבקת הכביסה פגמה וקילקלה אם היה שם משהו] (אור לציון ח"ג פ"ז ס"ה).

ניתן להשיג את לוח הברכות החדש והצבעוני בטלפון: 088644452

כל ערב ראש חודש מתקיימים סליחות באשדוד כשעה לפני מנחה בביה"כ מורשה ק. אברמסקי אזור ג' לפרטים: 052-7676083

להעיר ולעורר: כדאי להשיג בימים אלו חלקי תחפושת כזקן ארוך וכדו' להצגה הגדולה שצריכים להכין בליל הסדר לילדים.

משרדי "האיחוד" טל': 08-8644452 דוא"ל: haihud.ashdod@gmail.com

יהודי אחד לשני או שאפשר לעשות איזושהי חניית ביניים במקום קטן שאין בו הרבה יהודים... ועכשיו שהודיעו לנו על חניית ביניים לא צפויה בדאקאר, הבנתי למה התכוון הרבי וחשתי התרגשות. הרבי היה מלא דאגה לגורל אותם יהודים היחידים המתגוררים בערים הקטנות והנידחות שצפויים להתנתק מצור מחצבתם.

המבוכה שלי נעלמה לגמרי, לקחתי את התיק וקראתי למונית, הוריתי לנהג להסיע אותי למרכז העיר ויצאתי לחפש אחר יהודים. נעצתי מבטים בפני העוברים ושבים וחיפשתי פנים יהודיות, הבטתי בשלטי החנויות ופסעתי לאיטי מקווה שאולי איזה יהודי יזהה אותי ויפנה אלי.

ואז פתאום טפח לי מישוהו על הכתף, הסתובבתי וראיתי צעיר גלוי ראש. "תסלח לי, האם אתה יהודי?" שאל בצרפתית, מרוב התרגשות לחשתי "שמע ישראל", הצעיר השיב "ה' אלוהינו ה' אחד". הבטנו זה בזה ופתאום מצאנו את עצמנו מתחבקים משמחה באמצע הרחוב.

מצאנו פינה לשבת ולשוחח ולמרות הקושי הלשוני מצאנו מיד שפה משותפת. הצעיר סיפר ששמו קלמנט באג'יו והוא הגיע לדאקאר ממצרים, הוא עובד בבית המסחר של דודו, יהודי עשיר הגר במקום כבר 40 שנה, שנשא אישה נכרית וניתק כל קשר עם העם היהודי. "מאז שהגעתי לכאן לא ראיתי יהודי ממש וכשראיתי אותך הולך לאט ברחוב, ידעתי מיד שאגש אליך ואציג את עצמי" אמר.

השיחה קלחה והרגשתי כי יש דברים בגו אך לא לחצתי עליו, שאלתי אותו אם יש לו תפילין. "לא, גם במצרים לא הנחתי תפילין חוץ מזמן קצר לאחר הבר מצוה שלי", השיב. הושטתי לו זוג תפילין ושאלתי: "האם תניח אותן יום יום?" הוא לא השיב והסב את מבטו ממני. בכל 48 שעות שהותי במקום הוא נילוהו אלי וסייע לי לחפש יהודים נוספים. ניסיתי לדובבו אך הוא לא ענה לי, זמן הטיסה התקרב, עת ליווה אותי לשדה התעופה אמר פתאום: "...יש משהו שאני רוצה לספר לך..."

מצאנו לנו פינה שקטה במסעדה בשדה התעופה והדברים פרצו ממנו בשטף מלא כאב: "מזה זמן שאני מתכוון להתחתן עם נערה, יש בה את כל המעלות אבל היא לא יהודייה. הדבר ממש מענה אותי, אני לא רוצה להיות כמו דודי שנשא אישה לא יהודייה ואני יודע שעלי להיפרד ממנה, אבל אין כאן נערות יהודיות ואינני יודע מה לעשות? המחשבה על כך אינה מרפה ממני ואז כשראיתי אותך אמרתי לעצמי, הנה יהודי, אולי הוא רב? אולי הוא יוכל לעזור לי? ואז ניגשתי אליך", שאלתי אותו: "ומה אתה חושב עכשיו?", הוא השיב: "כל עוד אתה פה רבי, אני מבטיח שלא הוסיף להיפגש עימה, אבל אני מפתח כי ברגע שתטוס וניפרד, לא אוכל לעמוד בניסיון ואתחתן איתה".

ידעתי שאני צריך לפעול מהר, אחזתי בידו והבטתי בעיניו: "אני מבטיח לך קלמנט שעוד אחזור אליך ואהיה איתך בקשר, אבל כעת אני רוצה שתבטיח לי בתקיעת כף שתצא בקרוב לצרפת ותישא שם נערה יהודייה", עיניו התמלאו פתאום דמעות, הוא הושיט את ידו ואמר בקול רועד: "רבי, אתה לא יודע מה היתה הפגישה איתך בשבילי, תודה לך ואל תשכח אותי..." מיד כשהגעתי ללונדון שלחתי מברק לרב חדקוב בבקשה שישלח לקלמנט תפילין וחומר הסברה מתאים וגם חבילה של מצות שמורות בשבילו ובשביל שאר היהודים הגרים בדאקאר, וידעתי שזה יתן לו את הכוח לקיים את הבטחתו.

יום אחד קיבלתי הזמנה לחתונתו שנערכה בצרפת עם בחורה יהודייה שומרת מסורת שהספיקה אף לערוך ביקור אצל הרבי.

כשיצאתי שוב לשליחות באפריקה, נכנסתי אל הרבי, הוא אמר בחיוך: "אני מקוה שהפעם תבקר בדאקאר גם אם לא תחול תקלה במטוס", וכך עליתי לטיסה שהיתה לה חניה בדאקאר.

שם ציפתה לי הפתעה נעימה, בערב הראשון לשהותי בביתו של קלמנט הוא ערך לכבודי

מסיבה, בה הכרתי אנשים ששבו בתשובה, כשקלמנט מספר לי איך התחוללה המהפכה הדתית בדאקאר בזכות המצות השמורות של הרבי. הם ערכו "סדר" משותף שריגש אותם מאוד, ויותר מכל כולם רצו להודות על הנס הגלוי הזה שיש צדיק בעולם שאינו שוכח אף יהודי, גם את הנשכחים והנידחים, ומשגר אליהם שליח לעוררם ליהדות. ואם יש עדיין יהודים כאלה, כדאי להיות יהודי...

פינת ההלכה

הלכות ברכת האילנות

א. הוראה בימי ניסן אילנות מאכל שמוציאים פרחים (הוא השלב שלפני גדילת הפרי) צריך לשבח ולהודות לבורא עליהם, וברכה זו אומרים פעם אחת בשנה בלבד בחודש ניסן. (שו"ע אורח סי' רכו ס"א).

ב. זמן ברכה זו הוא לכתחילה בתחילת חודש ניסן (שו"ע סס), ואם לא נזדמן לו יברך במשך ניסן, ואם לא הספיק רשאי לברך בחודש אייר (שו"ת יח"ד ח"א סי' א) וכן אין להקדים לכתחילה ולברך בחודש אדר, מ"מ אם ברך יצא (הלכה כדורה לגר"ד יוסף סי' רכו ס"ו).

ג. מותר לברך ברכת האילנות גם בלילה לאור החשמל כשמבחין בפרחים (חזו"ע פסח עמ' יא), אך כיון שכוללת מזמורי תהילים ונתינת צדקה עדיף לברך ביום (מנחת אלכך סי' ז).

ד. טוב לברך ברכה זו במנין דווקא (כ"ה ס"ק ז) מ"מ זריזים מקדימים למצוות, ואם רואה שבר"ח ניסן אין מנין עדיף שיברך לבד ובר"ח (חזו"ע עובדיה ח"ב עמ' טו).

ה. גם הנשים תברנה ברכה זו ותעמודנה במקום נפרד מהגברים (חזו"ע עובדיה עמ' ז), ונכון לחנך גם את הקטנים לברך (תורת מועדים פ"ב ס"ו). ואם הקטן יהיה גדול (בגיל 13) במהלך חודש ניסן לא יברך בתחילת החודש אלא רק כשימלאו לו 13 שנים (ה. ע.).

ו. מותר לברך ברכת האילנות על עצים שנמצאים בשטח פרטי מגודר מבלי לבקש רשות מהבעלים כשנמצאים מחוץ לגדר, אבל אם רוצים להיכנס לתוך השטח הפרטי יש לבקש קודם רשות. וכשמברכים ברכת האילנות מוקדם בבוקר יש לשים לב לא לברך בקול רם ובפרט שנמצאים במנין, כדי לא להעיר את השכנים (מנחת אלכך סי' ו).

ז. יש לברך על אילנות שמוציאים פירות למאכל, אך לא על אילנות סרק (סי' רכו משנ"ב ס"ק ז) ואם עבר וברך אינו צריך לחזור (חזו"ע עמ' יג). ולא יברך לכתחילה על אילנות מורכבים (חזו"ע פסח עמ' טו) (כגון: תפוז הוא מורכב) ויכול לברך על אילנות בתוך שלוש שנים לנטיעתם (סס עמ' יט).

ח. אין לברך ברכת האילנות אלא בשעה שהאילנות מוציאים פרחים (תורת מועדים ס"ז) ואפילו שיש בחלק מהענפים פירות ובחלק פרחים אפשר לברך (חזו"ע פסח עמ' כ) אבל אם נשרו כל הפרחים אי אפשר לברך עליהם (תורת מועדים סס).

ט. צריך לפחות שיהיו שני אילנות כדי לברך ברכת האילנות ואפילו שני העצים ממין אחד, והמברך על ראית מיני אילנות שונים הרי זה משובח (תורת מועדים פ"ב ס"ו). ובדיעבד שאינו מוצא אלא אילן אחד שמוציא פרחים מברך עליו בכל זאת (חזו"ע ברכות עמ' תנח).

י. כל המברך ברכת האילנות צריך לראות לפני הברכה את הפרחים של שני האילנות [ולא לסמוך על "הקהל" שראו] (נ"פ שו"ע סי' רכו ס"א שכתב "היולל דימי ניסן ורלה", גמ' ברכות מג: "וחזי אילני"). ובדיעבד אם לא ראה וברך כשחזור ורואה אינו חוזר לברך (חזו"ע עמ' כח).

יא. יש לשים לב! אם האילנות במקום שמזבלים את האדמה ויש ריח רע (מחמת גללי הבהמות שיש בו) אסור לברך שם ברכת האילנות (שו"ע סי' עט ס"ז, ס"א ופא"ר הלכה).

יב. מותר לברך ברכת האילנות בשבת, אך לכתחילה עדיף לברך בימות חול (שו"ת יח"ד ח"א סי' ז) וכשמברך בשבת יזהר מטלטול סידור במקום שאין עירוב (תורת מועדים ס"ז) כמ"כ אין לטפס, להישען או להניח חפצים על העץ (שו"ע סי' של"ז וילקו"י ס"א).

הלכות חודש ניסן

א. שואלין בהלכות הפסח קודם הפסח שלושים יום מפורים! (חזו"ע עמ' א) (שו"ע אורח סי' תכט ס"א) ולכן ראוי שכל אדם ילמד ויחזור על הלכות פסח כדי שידע כיצד לנהוג למעשה.

ב. בכל חודש ניסן אין נופלים על פניהם ואין אומרים יודי ותחנון (שו"ע ס"א) וכן אין אומרים "צדקתך" בשבתות (שו"ע ס"ב, תורת מועדים פ"א ס"א).

ג. יש נוהגים שלא עולים לבית הקברות כל חודש ניסן, מ"מ המנהג של-שבעה" וכן ל"שלושים" ויום השנה – עולים (אך נזהרים שלא להספיד את המת ולא לבוא לידי בכי) (ולקו"י אילנות סי' מ ס"כ)